

Tanító alapképzési szak

Művészetek (Vizuális kultúra)

műveltségi terület

záróvizsga-tételsor

- Segédanyag a záróvizsgára történő felkészüléshez –

2023/2024. tanév

1. A vizuális kultúra alaptantervi alapelvei, céljai a komplex képességek fejlesztésében (NAT 2020)

A. Elméleti kifejtés

- a vizuális nevelés helye, jelentősége, szerepe a kulcskompetenciák fejlesztésében
- a vizuális kultúra részterületei a NAT-ban
- a közlésformák fejlesztési céljai és követelményei 1-6. évfolyamon

B. Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételekhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (tanítási tervezetek, munkadarabok bemutatása)

2. A vizuális közlésformáknak (primer, direkt, indirekt, szubjektív közlések) megfelelő alkotási területek és fejlesztési célok az 1-6 évfolyamon

A. Elméleti kifejtés

- célok, tartalmak, ábrázolási és kifejezési módok sajátosságai területenként
- feladattípusok, tevékenységi formák, vizuális nyelvi és technikai sajátosságok
- a vizuális nyelvi tartalmak, sajátosságok és technikák elemzése az alkotási területek sajátosságai alapján

B. Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei:

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételekhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (tanítási tervezetek, munkadarabok bemutatása)

3. A vizuális megismerés irányultságai, a modellek szerepe, a modellek választásának tanítói tudatossága a látvány utáni képalakításban

A. Elméleti kifejtés

- a látvány utáni képalkotás motivációi, helye az alkotófolyamatok tervezésében
- a képi transzponálás metódusai, modellek, modellválasztás szempontjai
- a fejlesztési területhez kapcsolódó tanulási eredmények (általános követelmények) az 1-6. évfolyamon

B. Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei:

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételekhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (tanítási tervezetek, munkadarabok bemutatása)

4. A képi kommunikáció és képalkotó folyamat sajátosságai a direkt közlések esetében

A. Elméleti kifejtés

- a vizuális kommunikáció területi, műfaji és vizuális nyelvi sajátosságai
- technikai megoldások kapcsolata az életkori sajátosságokkal 5-6 évfolyamon

B. Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei:

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételekhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (tanítási tervezetek, munkadarabok bemutatása)

5. A Média és mozgóképkultúra céljai a komplex képességek fejlesztésében. A mozgókép területi, műfaji és vizuális nyelvi sajátosságai. A mozgókép és médiaismeret megjelenése az általános iskola alsó tagozatán, valamint az 5-6 évfolyamon

A. Elméleti kifejtés

- a fotó és film története, korai eszközei
- a filmes nyelv alapelemei, technikája: gépmozgások, képkivágás, világítás
- a storyboard: dramaturgia, színészi játék, szerep, szubjektív idő, montázs
- az animáció műfajai rajz-, báb-, kollázs-, tárgymozgatott vagy árnyfilmek
- a mozgások rögzítésének technikája. a mozgókép digitális technikai környezete
- mozgókép és médiaismeret a vizuális nevelésben. célok, feladatok, NAT 2020

B. Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei:

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételekhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (tanítási tervezetek, munkadarabok bemutatása)

6. Értékközvetítés, identitástudat formálása a tárgy és környezetalakítás tevékenységei által (alkotás és befogadás)

A. Elméleti kifejtés

- a valós szükségletekre épülő tevékenységek kibontakoztatása
- a tárgykészítés motivációi, tartalmi és technikai változatai
- anyag – forma – funkció – díszítmény összefüggései
- a fejlesztési területekhez kapcsolódó tanulási eredmények (általános követelmények) az 1-6. évfolyamon

B. Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei:

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételekhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (tanítási tervezetek, munkadarabok bemutatása)

7. Személyes közlések. A képi kifejezés motivációi, inspirációi és feltételeinek megteremtése

A. Elméleti kifejtés

- az önkifejezés szerepe az érzelmi nevelésben
- az élményfeldolgozás lehetőségei, módszerek, technikák 1-6. évfolyamon

B. Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei:

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételekhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (tanítási tervezetek, munkadarabok bemutatása)

8. Az ábrázolás és kifejezés konvenciói, alapvető típusai, jellemzése, különböző képzőművészeti stíluskorszakhoz tartozó alkotások és népművészeti példák alapján

A. Elméleti kifejtés

- műfajok és technikák, a képi kifejezés formái, konvenciói
- a kompozíció konvenciói
- színelméletek, színrendszerek és a szíkontrasztok fajtái
- a színharmonia módozatai, kiemelés és alárendelés színekkel
- a műalkotás-elemzés módszerei, a mű befogadásának lehetőségei, feltételei

B. Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei:

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételekhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (tanítási tervezetek, munkadarabok bemutatása)

9. A vizuáliskultúra tanítási tervének struktúrája, értelmezése (fejlesztési területek, célok alapelvek, NAT, kerettanterv-helyi tanterv, a tervezés jellemzői)

A. Elméleti kifejtés

- a tananyagszerkesztés elvei, a folyamatok tervezésének változatai
- a közlésformák kapcsolásának lehetőségei a feladatsorok szerkesztésekor

B. Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei:

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételekhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (tanítási tervezetek, munkadarabok bemutatása)

10. Reformpedagógiai irányzatok. Komplex művészeti nevelés lehetőségei (iskolakísérletek, tantervek, műhelygyakorlatok)

A. Elméleti kifejtés

- a projekt-módszer jelentősége a vizuális nevelésben és a tantárgyi integrációban
- a vizuális kultúra projektek jellemzői
- a feladatsor és a projekt összehasonlítása
- komplex tartalmak, kapcsolódási lehetőségek a tervezésben

B. Képzési és gyakorlati portfólió vonatkozó elemei:

Tanulmányai és az összefüggő egyéni gyakorlat során készített záró portfólió – a tételekhez kapcsolódó elemeinek – bemutatása (tanítási tervezetek, munkadarabok bemutatása)

Javasolt szakirodalom a tételéhez:

- Bálványos H. - Sánta L.: *Vizuális megismerés, kommunikáció*, Balassi Kiadó, Budapest, 1997.
- Bakos-Bálványos – Preizinger - Sándor: *Vizuális nevelés pedagógiája*, Balassi Kiadó, Budapest, 2000.
- Bodóczky István: *Vizuális művészeti projektek az oktatásban*. Magyar Iparművészeti Egyetem, Budapest. 2002.
- Bodóczky István: *Komplex vizuális nevelés*, Iparművészeti Egyetem, 2000.
- Bálványos Huba: *Esztétikai - művészeti ismeretek*, Balassi Kiadó, Bp., 1998.
- Lantos Ferenc: *Képekben a világ*. Nemzeti Tk., Bp., 1995. Sándor Zsuzsa: *A vizuális nyelv képi világa*. Miskolci Egyetemi Kiadó, 2003.
- Sándor Zsuzsa: *Vizuális kultúra és művészet, vizuális nevelés és művészeti nevelés*. In Sallai Éva (szerk.): *Művészetek szerepe a személyiségfejlesztésben*. Apor Vilmos Katolikus Főiskola, Vác, 2008.
- Szabó Attila: *Művészettörténet*, AKG Kiadó, Bp., 1997.
- Szávai István, Bodóczky István, *Vizuális nevelés I-II*.
- Mihály Ottó és Trencsényi László (Szerk.) 1991. *Világkerék*. OKI, Budapest.
- Trencsényi László: *Művészetpedagógia: Elmélet, tanterv, módszer*, Budapest, OKKER, 2000. ISBN 9639228257
- Boda Edit: *Médiakalauz I-III., Magyar Média Műhely*, Budapest, 2000.
- Bálványos Huba: *Látás és szemléltetés*. Szöveggyűjtemény, Balassi Kiadó, Budapest, 2001.
- Hartai László – Muhi Klára: *Mozgókép és médiaismeret*, Korona Kiadó, Budapest, 2003.
- Cristina Lastrego - Francesco Testa: *Nézz, láss, kérdezz*. Gondolat, Bp. 1983.
- Varga Csaba: *Film és story board*. Minores, 1998.
- Szoboszlay Péter: *A rajzfilm*. Corvina, Bp. 1977.